

BIULETYN KOWIEŃSKI

Nr.

Wilno, dnia 5 czerwca 1936 r.

1467.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Dział.Str.

Kronika.

1. Wizyta litewskiego szefa II oddziału sztabu lit. 1. 1.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

2. "Lietuvos Aidas" o wyborach do Sejmu.- III. "

Kronika.

3. Zjazd kierowników oddziałów strzeleckich.- " 2.
4. Przerwa w wychodzeniu gazet.- " "
5. Sprawa otwarcia drugiego Instytutu pedagogicznego. " "

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

Kronika.

6. "Viln.Rytojus" o zamknięciu czytelni.- VIII. "

x

x

x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI SAGRAMIENNEJ

Wykaz

K r o t k a .

I. Wykaz literatury z dziedziny II oddzialu wydzialu III.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI SAGRAMIENNEJ

III. "Winnipeg" o wydziale III.

K r o t k a .

III. "Winnipeg" o wydziale III. Wykaz literatury z dziedziny III oddzialu wydzialu III.

VIII. ZAGADNIENIA POLITYKI SAGRAMIENNEJ

VIII. "Winnipeg" o wydziale III.

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

1/. WIZYTA LITEWSKIEGO SZEFA II ODDZIAŁU SZTABU LITEWSKIEGO W PAŃSTWACH BAŁTYCKICH. "L.Žinios" z 3.VI.1936 r. : Naczelnik drugiego oddziału Sztabu generalnego płk. Dulksnis wczoraj udał się do Łotwy, Estonji i Finlandji celem złożenia wizyt naczelnikom drugich oddziałów sztabów generalnych tych państw. / K./P.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

2/. "LIETUVOS AIDAS" O WYBORACH DO SEJMU. "L.Aidas" Nr. 248 z 30 .V.1936 r. Artykuł p.t. "Po wystawieniu kandydatów".
Streszczenie:

Jeden ważny krok w dziedzinie wyborów do Sejmu pozostał już dokonany. Krokiem tym jest wystawienie kandydatów. Należy z zadowoleniem podkreślić, że rady powiatowe spełniły nałożony na nie obowiązek z należytą powagą i zrozumieniem odpowiedzialności.

Ogółem wystawiono 147 kandydatów. Należą do nich ludzie różnych zawodów. Jak było do przewidzenia, najwięcej kandydatów pochodzi ze sfer rolniczych, a mianowicie 76-ciu. Wprawdzie kandydaci innych zawodów, chociaż nie zapisani jako rolnicy, pochodzą z tych samych sfer rolniczych, To też niełatwo jest ustalić ścisłą granicę między obu kategoryjami. Na drugim miejscu po rolnikach stoją samorządowcy. Urzędnicy i pracownicy, oficerowie rezerwy, byli ochotnicy, administratorzy, agronomowie, prawnicy, nauczyciele, lekarze, adwokaci, geometrzy, robotnicy - oto dalsza kolejność zgłoszonych kandydatów. Pozatem duchowieństwo reprezentuje trzech kandydatów. Wsunięto też kandydaturę jednej kobiety.

Jeżeli chodzi o intelektualny poziom kandydatów, prawie 60-ciu ma za sobą wyższe studia, 30-stu - studia gimnazjalne, wreszcie pozostali mają różne wykształcenie. Liczby te wiele mówią. Jeżeli się robi teoretyczne przygotowanie potrzebne jest on dziś wielu zawodom, to rzecz prosta, że jest ono jeszcze bardziej potrzebne ludziom, którzy będą powołani do rozstrzygnięcia trudnych i odpowiedzialnych problemów z życia narodu i państwa. Im wyżej będzie stał przyszły sejm pod względem umysłowym, tem łatwiej i skuteczniej wykona swą pracę. Widocznie rady powiatowe proponując kandydatów zwróciły należytą uwagę na tę stronę kwestji. Wybrały one ludzi, których poziom umysłowy odpowiadałby ich pracy.

Jednak teoretyczne przygotowanie nie jest jeszcze wszystkim. W pracy państwowej jeszcze ważniejszą jest bodaj rzeczą doświadczenie, znajomość rzeczywistości, słowem szkoła życiowa. Nietylko ważną jest rzeczą wiedzieć jak się coś robi, lecz umieć coś zrobić. Gdy się spójrzy na listę kandydatów, to się ujrzy, że żadnemu z nich nie jest obca praca społeczna, że wielu długi czas pracowało w zakresie lokalnej administracji przy organizacji. Niemal jest takich, którzy z doświadczenia dobrze znają pracę państwową. Słowem kandydaci zostali dobrani w ten sposób, że mają oni większe lub mniejsze doświadczenie w zakresie pracy społecznej i państwowej.

"L.Aidas" 252 z 3.VI.1936 r. Artykuł p.t. "Głosowanie bez apentyizmu". Streszczenie:

9 i 10 czerwca Litwini spełnią swój obowiązek obywatelski. Wybory do przedstawicielstwa narodu są ważnym wypadkiem w życiu państwem. Każdy wyborca więc, jak i uświadomiony obywatel państwa nie może patrzeć na wybory przez palce. Są jednak żywioły, którym obecnie system wyborów sejmowych się nie podoba, którzy chcieliby wrócić do "dawnych czasów", kiedy wybory do Sejmu były nie poważnym krokiem a hałaśliwym bałaganem agitatorów. Jasną jest rzeczą, że takie wybory mogą w ten czy inny sposób namawiać do niegłosowania, czyli prowadzić agitację za wstrzymaniem się od głosu. Są to resztki dawnych partij bez żadnej przyszłości. Należy ostrzec wyborców przed temi wpływami, które mogą utrudnić spełnienie wyborczych obowiązków. O ile wyborca

I. SAGADNINIA POLITIKI SAGADNINIA

K r o n i k a

IV. VIZITA LITVANSKIBO SIVA II ODGIANA SIVU LITVANSKIBO
W PASTWACH BALTICKICH. "Litva" z 6.VI.1938 r. : Nauczynik
drugiego oddzialu Kasnu generalnego pih. Dzikonia woznaj ubad
sie do lotwy, Estonii i Finlandii celom zlozenia wixyt naczynia
kom drugich oddzialow sabsow generalawo tych pastaw. A.K.A.P.

III. SAGADNINIA POLITIKI SAGADNINIA
I XYCIE SPOLCZNE

28 z 30. V. 1938 r. Artykul p.l. "Po wystawieniu kandydatow".
Straszanie

Jeden wazny krok w dziele zlozenia wyborow do Sejmu pozostal
juz dokonany. Krok ten jest wystawienie kandydatow. Nalez
z zadowoleniem podkreślić, że przy powołaniu spelniajacych
na nie obowiazek z nalezyt powazy i zrozumiawaniem oddzialal-
nosci.

Ogolem wystawiono 147 kandydatow. Nalez do nich ludzie
różnych zawodow. Jak bylo do przewidzenia, najwiecej kandydatow
pochodzi ze sfer rolniczych, z mianowicie 76-ciu. Wprawdzie kandy-
daci innych zawodow, chociaz nie zaplamni jako rolnicy, pochodza
z tych samych sfer rolniczych. To tez nielawo jest ustalic kady
granice miedzy obu kategoriami. Na drugim miejscu po rolnikach
staja sapersadowcy, urzednicy i pracownicy, oficerowie rezerwy,
dwi ochotnicy, administratory, agronomowie, prawnicy, lekarzy,
okale, lekarze, adwokaci, geodety, robotnicy - cie dalsze ko-
lejnosci sapersadowych kandydatow. Jest tam duzo latwiej reprezentuje
trzech kandydatow. Wymownie tez kandydatura jednej kobiety.
Jezeli chodzi o intelektualny poziom kandydatow, trzeba
60-ciu na ze soba wysze studia, 50-ciu - studia gimnazjalne,
wreszcie pozostali maja różne wykształcenie. Liczy se wiele mo-
wta. Jezeli sie robi teoretyczne przygotowanie potrzebne jest ono
dla wielu zawodow, to rzecz prosta, że jest ono jeszcze bardziej
potrzebne ludzom, ktorzy beda powolani do rozstrzygniawania trudnych
i odpowiedzialnych problemow z wyza narodu i pastwa. Im wyzej
bedzie staj prawy, tym pod wzgledem wyzszym, tym bardziej i
skuteczniej wykona swa prace. Licznie przy potworze proponujac
kandydatow z rolnicy naleza uwage na te strone kazdij. Wplywy one
ludzi, ktorzyw pozim umyslowy oddzialaliby jak pracy.
Jednak teoretyczne przygotowanie nie jest jeszcze wazy-
wym. W przy pastwowej jestozie wzniektajac jest bodaj rzecz
dowiedzenie, anjomosc rozowawiatosci, aowem szkola zywota.
Nietylko wazny jest rzecz wiedza, jak sie co robi, lecz w-
niez co zrobic. Gdy sie spozny na litwie kandydatow, to nie-
wazy, że kadem z nich nie jest obci pracu spozozas, że wie-
tu drugi czas pracowao w zarzadzaniu kadem, komitaczem przy
organizacji. Niewazny jest takich, ktorzy z dob widzenia dobre
znaja przy pastwowej. Skowem kandydatow zostali dobowani w ten
spozob, że maja oni wykaze lub miazze dowiedzenie w zarzadzaniu
pracy spozozanej i pastwowej.

"Litva" 28 z 30.VI.1938 r. Artykul p.l. "Wystawienie
bez spozozajania". Straszanie

3 i 10 czerwca litwini spelniajacy obowiazek opuszczal-
ski. Wybory do pastwa litwianskiego narodu sa waznym wybedkiem
w zyciu pastwowym. Kady wyborcy wiec, jak i narodziomiony oby-
watek pastwa nie moze patrzec na wybory przez palce. Sa jedyn
zwykly, ktorzy obecnie waznym wyborem sajmowym sa nie podobaj
ktory chcieli wplywac do "dawnych czasow", ktory wybory do Sej-
mu byly nie powaznym krokiem a jedynie waznym wybedkiem.
Juzna jest rzecz, że takie wybory mogly byc inny spozob
namierzac do ulozenia, czyli prowadzic sabsze ze wazy-
wymiem sie od glowna. Na co kazdy dawny partyj bez 3 dni
prawy. Wazny jest wybedek, ktorzy przed tym przywiazali, ktore
mogly by byly spelniane wybedkiem obowiazkow. O ile wybory

poddałby się podobnym namowom, nie wykazałby on odporności i uświadomienia narodowego.

Zgóry należy zaznaczyć, że absentyzmu być nie powinno. Sejm jest wybierany bez żadnej agitacji, to też tembardziej nie powinno być agitatorów za wstrzymaniem się przed głosowaniem. Należy jaknajbardziej stanowczo potępić tego, kto w taki czy inny sposób starałby się wetknąć patyk w normalny przebieg wyborów do Sejmu. Wybory powinny przejść w jasnym i szczerym nastroju. Obowiązkiem każdego Litwina jest śledzić za tem, by nikt nie zamącił tego nastroju.

Bardzo być może, że agitacja za wstrzymywaniem się od głosowania będzie prowadzona osobiście. Mogą być jednak wybryki o charakterze publicznym. Wyborca powinien to mieć na względzie. Niezależnie do sposobu, w jakiej agitacja ta będzie prowadzona, winna być ona zdemaskowana. Gdy się decydują ważne sprawy państwa, należy to przeprowadzać z całą powagą i pilnością bez względu na to czy się to komu podoba czy nie.

Prawa i obowiązki, jakie konstytucja nakłada na przedstawicielstwo narodowe, są wielkie. Podkreślić również trzeba, że konstytucja nakłada odpowiedzialny obowiązek również na obywatela, któremu daje prawo głosowania. Wybory do przedstawicielstwa narodowego są udziałem obywatela w regulowaniu spraw państwa. Trzeba jednak by udział ten był istotnie czynny, sumienny i świadomy.

W związku z powyższem, wobec zbliżania się dnia wyboru Litwini zgóry muszą być przygotowani na należyte spełnienie swego obowiązku. Żadne postronne wpływy, ani też żadni maciucie nastrojów wyborczych nie powinny wstrzymać wyborców przed złożeniem głosu. /C- 1/9/.

K r o n i k a .

3/. ZJAZD KIEROWNIKÓW ODDZIAŁÓW STRZELECKICH. "L.Aidas" z 3.VI.1936 r.: Dnia 2 czerwca odbył się w Kownie zjazd kierowników oddziałów Strzeleckich z udziałem ok.100 osób. W zjeździe wzięli udział m.in. prezydent Smetona, ministrowie: Szylingas i putwin-skas, generałowie: Nagewiczus i Bukota i t.d.. Wygłoszono szereg przemówień, w których podkreślano obowiązki strzelców względem ojczyzny. /C-34/.P.

4/. PRZERWA W WYCHODZENIU GAZET. Prasa ryska z 3.VI. 1936 r.: 2 czerwca wywołało sensację w mieście nieukazanie się wszystkich trzech popołudniowych dzienników litewskich. Dopiero o godzinie 4 pp. ukazał się na mieście urzędowy "Lietuvos Aidas" natomiast wczorajsze numery "Liet.Zinios" i "Rytas" nie ukazały się wogóle. Katolicki "Rytas" nie wychodzi już od kilku dni. /C-18/1/.

5/. SPRAWA OTWARCIA DRUGIEGO INSTYTUTU PEDAGOGICZNEGO W PONIEWIEŻU. "L.Zinios" z 3.VI.1936 r.: Jak podają, bieżącej jesieni w Poniewieżu zostanie otwarty drugi instytut pedagogiczny. W pierwszym roku instytut będzie się mieścił w lokalu b.seminarjum nauczycielskiego. W przyszłym roku dla instytutu zostanie zbudowany specjalny gmach. Placu pod gmach instytutu udzieli samorząd miejski. Przy instytucie zostanie utworzony internat. /C-17/1/.

VIII. Z ZYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

K r o n i k a .

6/. "VILN.RYTOJUS" O ZAMKNIĘCIU CZYTELNI. "Viln.Ryt." z 5.VI.1936 r.: Zamknięte zostały czytelnie "Rytasa" w Marcinkańcach, Kapiniszkach, Margioniach, Szklarach, Kabelach I i Randamaniach powiatu grodzieńskiego. Poza tem zamknięto czytelnie w Żyżmach powiatu oszmiańskiego.

